Dosarul nr. 5r-2100/2023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

14 mai 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Vitalii Ciumac
grefier Daniela Pantaz, Cristina Cibotari

examinând în ședința de judecată publică, contestaţia depusă de Olga Rusu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** din *****, întocmit de către agentul constatator – Victor Calancea, în baza art. 238 alin. (2) din Codul Contravențional și deciziei de sancționare contravențională, instanța de judecată,

C O N S T A T Ă :

La 20 martie 2023, agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național pentru Securitate Publică a IGP, Victor Calancea, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI*****, în temeiul căruia Olga Rusu a fost sancționată cu amendă în mărime de 20 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 lei, cu aplicarea a 4 puncte de penalizare, în baza articolului 238 alin. (2) din Codul contravențional, fiind reținut în sarcina acesteia că, la 20 martie 2023, ora 10 și 36 min., Olga Rusu, conducând automobilul de model ”Mercedes”, cu numărul de înmatriculare ”*****”, aflîndu-se pe str. Mihai Eminescu nr.41, mun. Chișinău, a neglijat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume a parcat pe trotuar.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI***** din *****, Olga Rusu la *****, a depus o contestație împotriva acestuia, solicitând admiterea acesteia și declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința sa cu încetarea cauzei contravenționale din motivul lipsei faptului contravenției. (f.d.6)

În ședința de judecată avocatul Dorel Rusu în interesele lui Olga Rusu a susținut contestația și a solicitat admiterea acesteia, concretizînd că procesul-verbal pe care îl contestă este din 20 martie 2023.

În ședința de judecată agentul constatator, fiind citat în mod legal despre data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat, solicitînd examinarea cauzei în lipsa sa (f.d. 13), motiv din care instanța de judecată, conducîndu-se de prevederile art.455 alin.2 din Codul Contravențional, a dispus examinarea cauzei în lipsa agentului constatator.

Examinând materialele cauzei în coraport cu prevederile legale care guvernează spața dedusă judecății, instanța de judecată conchide că, contestația urmează a fi admisă, iar procesul contravențional încetat, reieșind din considerentele ce succed.

Cu privire la termenul de înaintate a contestației, instanta de judecată stabilește că, contestația depusă de Olga Rusu a fost depusă în termen de 15 zile de la data emiterii deciziei de sancționare, respectiv prevederile art. 448 alin. (1) din Codul contravențional au fost respectate pe deplin, or procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit la *****, iar contestația a fost depusă la 27.03.2023.

Legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții: constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Potrivit art.7 Cod contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Conform art.8 Cod contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție. Este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Art.10 Cod contravențional, prescrie că constituie contravenție fapta, acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

Cu întâietate, instanţa reţine că, pentru respectarea garanţiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva consideraţii referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenţie, precum și la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenție semnifică o manifestare de voinţă cu caracter unilateral a unei autorităţi publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenţi constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un act probator al unei contravenţii şi trebuie să conţină menţiunile prevăzute de art. 443 din Codul Contravenţional.

În sensul art. 443 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde:

a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii;

b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei;

f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art. 384 şi 387;

g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei;

h) informații despre instituția bancară şi despre modul de plată a amenzii.

(3) În cazul în care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional sau victima nu cunoaşte limba procesului-verbal, se asigură asistenţa unui interpret/traducător, datele lui consemnîndu-se în procesul-verbal.

(5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi de victimă cînd există. În cazul în care constatarea contravenţiei este de competenţa unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenţie se încheie de către preşedintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorităţii membrilor prezenţi la şedinţa în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către preşedintele acestei şedinţe şi se semnează de către toţi membrii prezenţi la şedinţă.

(6) Faptul absenţei persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon).

Sub acest aspect, instanța de judecată constată neîndoielnic respectarea de către agentul constatator a tuturor exigențelor legale la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI***** din *****, respectiv careva temeiuri de nulitate nu pot fi reținute.

Potrivit prevederilor art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenta contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale în privința dreptului la un proces echitabil, între care și prezumția de nevinovăție prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului Contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Ziliberberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2022), Anghel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Astfel, pentru respectarea garanțiilor menționate, instanța de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI***** din *****.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând întregul material probator administrat în cauză prin prisma prezumției nevinovăției de care se bucură petentul, instanța a reținut următoarele.

Conform art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Instanța constată că, în susținerea învinuirii aduse, de către agentul constatator a fost prezentat procesul-verbal de constatare a contravenției seria MAI***** din ***** și proba foto, pe care instanța nu o va lua în considerație pe motiv că, aceasta a fost ridicată și anexată la proces contravențional cu încălcarea art.443 alin.(8) Cod contravențional, nefiind folosite careva mijloace tehnice omologate în modul corespunzător de către agentul constatator și nu poate fi admisă ca probă în cadrul unui proces contravențional.

Instanța de judecată reține cu titlu de principiu că procesul-verbal cu privire la contravenție prin sine nu poate constitui probă suficientă, or, acesta este un act procesual, care constată anumite circumstanțe de fapt în mod unilateral de către agentul constatator.

Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

De asemenea, CtEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi

înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61).* Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei *[Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].*

În conformitate cu art. 425 alin. (1) şi (3) din Codul contravențional, probele reprezintă elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de cod, care servesc la constatarea existenţei sau a inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. Aprecierea probelor se face de către persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cu privire la acestea în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi în baza legii.

În conformitate cu art. 425 alin. (5) din același Cod, sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prevederile codului.

Cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina persoanei învinuite, instanța a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție constatată de către agentul constatator, prin probe certe şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acționează principiul „*in dubio pro reo”*.

Instanța a stabilit cu certitudine că învinuirea contravențională formulată şi motivată împotriva lui Olga Rusu nu s-a confirmat prin probe pertinente, concludente şi utile, care în ansamblul lor să susțină temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție.

În așa fel, instanța accentuează că circumstanțele cauzei urmează să fie constatate cu precizie de către agentul constatator în cadrul urmăririi contravenționale, întrucât exigențele procesului penal sunt aplicabile și procesului contravențional, astfel, exigențele impuse de prevederile art.6 din CEDO, sunt importate de către CtEDO și acuzațiilor în materie contravențională, așa cum s-a statuat în cauza *Ziliberberg c. Moldovei* (hotărârea din 01 mai 2022). Rațiunea instituirii cerinței imperative de indicare cu suficientă precizie a circumstanțelor cauzei săvârșirii faptei contravenționale a fost aceea de a-i permite instanței cercetarea legalității și temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție prin stabilirea faptelor materiale și verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o, precum și a caracterului justificat al sancțiunii aplicate.

În aceste circumstanțe instanța stabilește că învinuirea adusă făptuitorului Olga Rusu, este neîntemeiată, iar materialele administrate de agentul constatator indică doar asupra lipsei componenței de contravenție în acțiunile primului.

Astfel, în conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: nu există faptul contravenției.

În conformitate cu art. 461 din Codul Contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în articolele 441 şi 445, instanța încetează procesul contravențional.

În încheiere, instanța de judecată determină că, Olga Rusu nu poate fi găsit vinovat de săvârșirea contravenției imputate, motiv din care instanța de judecată va înceta procesul contravențional din lipsa faptei contravenției.

Pentru aceste motive, călăuzindu-se de prevederile art. 395 alin. (1) pct. 2), alin. (1^1), 441 alin. (1) lit. a), 445, 448, 460, 461 şi art. 462 din Codul contravențional, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite contestația înaintată de Olga Rusu.

Se anulează decizia de sancționare cuprinsă în procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** din *****, prin care cet. Olga Rusu a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 238 alin. (2) din Codul contravențional, cu dispunerea încetării procesului contravențional din motiv că nu există faptul contravenției.

Hotărârea cu drept de atac cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare în Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Preşedinţele şedinţei,
Judecător **Vitalii Ciumac**